

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział I	
Geneza praw człowieka	15
1. Pojęcie praw człowieka	15
2. Rozwój koncepcji praw człowieka	21
2.1. Historia praw człowieka od starożytności do XVIII w.	21
2.2. System ochrony praw człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych	24
2.3. Ochrona praw człowieka w Europie	28
2.3.1. System ochrony praw człowieka w ramach Rady Europy	28
2.3.2. Ochrona praw człowieka w procesie KBWE/OBWE.....	31
3. Klasyfikacja praw człowieka	34
3.1. Prawa i wolności obywatelskie	34
3.2. Prawa i wolności osobiste, polityczne, ekonomiczne, socjalne i kulturalne	35
3.3. Prawa podstawowe	36
3.4. Prawa podmiotowe	37
3.5. Trzy generacje praw człowieka	39
4. Konkluzje	41
Rozdział II	
Prawa jednostki w systemie prawa wspólnotowego	42
1. System ochrony praw człowieka we Wspólnocie Europejskiej/Unii Europejskiej	42

2. Klasyfikacja praw jednostki w prawie wspólnotowym	48
2.1. Prawa polityczne	48
2.1.1. Prawo do swobodnego poruszania się i pobytu na obszarze państw członkowskich.....	50
2.1.2. Prawa wyborcze.....	51
2.1.3. Prawo petycji do Parlamentu Europejskiego.....	53
2.1.4. Prawo skargi do Ombudsmana	54
2.1.5. Prawo do opieki dyplomatycznej i konsularnej.....	56
2.1.6. Prawo dostępu do dokumentów	57
2.2. Prawa ekonomiczne	58
2.2.1. Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej	59
2.2.2. Swoboda przepływu osób (pracowników)	61
2.2.3. Swoboda świadczenia usług.....	65
2.2.4. Prawa konsumentów	67
2.3. Prawa socjalne.....	69
3. Prawa podstawowe zawarte w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej i Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (analiza porównawcza).....	75
3.1. Karta Praw Podstawowych we wspólnotowym porządku prawnym.....	75
3.2. Analiza porównawcza przepisów Karty Praw Podstawowych i Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności	78
3.2.1. Godność człowieka w świetle postanowień Karty Praw Podstawowych i Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności	78
3.2.2. Wolności wynikające z Europejskiej Konwencji Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz Karty Praw Podstawowych.....	83
3.2.3. Równość w Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz Karcie Praw Podstawowych.....	92
3.2.4. Solidarność i prawa obywateli w Karcie Praw Podstawowych	94
3.2.5. Prawa sądowe w świetle Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz Karcie Praw Podstawowych	97

4. Kompetencja przystąpienia Wspólnoty Europejskiej do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka	100
5. Konkluzje.....	102

Rozdział III

Kompetencje Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w zakresie wykładni i stosowania prawa wspólnotowego	106
1. Europejski Trybunał Sprawiedliwości we wspólnotowym systemie instytucjonalnym.....	106
1.1. Funkcje Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	106
1.2. Organizacja wewnętrzna Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	109
1.3. Kompetencje Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w zakresie I, II i III filaru Unii Europejskiej	110
1.4. Postępowanie przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości	116
1.5. Procedury przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości	121
1.5.1. Skarga Komisji Europejskiej na państwo członkowskie ...	121
1.5.2. Skarga o stwierdzenie nieważności aktów organów wspólnotowych.....	124
1.5.3. Skarga na zaniechanie działania prawotwórczego.....	126
1.5.4. Skarga odszkodowawcza	128
1.5.5. Procedura orzeczeń wstępnych	130
2. Sąd Pierwszej Instancji	137
3. Sąd do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej.....	140
4. Zasady prawa wspólnotowego stosowane przez ETS w sprawach dotyczących ochrony praw jednostki	142
4.1. Zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego	142
4.2. Zasada skutku bezpośredniego	147
4.3. Zasada niedyskryminacji	154
4.4. Zasada odpowiedzialności państw członkowskich za naruszenie prawa wspólnotowego	156
5. Konkluzje.....	159

Rozdział IV

Analiza orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w zakresie ochrony praw jednostki	161
1. Ewolucja poglądów ETS dotycząca ochrony praw jednostki	161

2. Klasyfikacja głównych nurtów orzecznictwa ETS dotyczącego ochrony praw jednostki	167
2.1. Ochrona praw jednostki wynikająca z posiadania obywatelstwa w świetle orzecznictwa ETS	167
2.2. Orzecznictwo ETS w zakresie ochrony praw ekonomicznych przysługujących jednostce.....	176
2.2.1. Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej w orzecznictwie ETS	176
2.2.2. Swoboda świadczenia usług w orzecznictwie ETS	181
2.2.3. Swoboda przepływu pracowników w orzecznictwie ETS.....	184
2.2.4. Orzecznictwo ETS w zakresie ochrony praw konsumentów	190
2.2.5. Prawa socjalne w orzecznictwie ETS	194
3. Ochrona wybranych praw jednostki zawartych w Karcie Praw Podstawowych i Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w świetle orzecznictwa ETS	199
3.1. Godność i wolność jednostki w orzecznictwie ETS.....	199
3.2. Prawo do dobrej administracji w orzecznictwie ETS	205
3.3. Prawa dotyczące wymiaru sprawiedliwości w orzecznictwie ETS	206
4. Konkluzje.....	210
Zakończenie	213
Bibliografia	217
Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.....	229